ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.1.2019
COM(2019) 53 final

2019/0019 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης στον τομέα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ και την Ελβετία)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, βάσει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αυτό σημαίνει ότι, αν δεν κυρωθεί η συμφωνία αποχώρησης, το πρωτογενές και το παράγωγο δίκαιο της Ένωσης θα παύσουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την 30ή Μαρτίου 2019 («ημερομηνία αποχώρησης»). Από εκείνη τη χρονική στιγμή το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί τρίτη χώρα.

Στις 25 Νοεμβρίου 2018 συμφωνήθηκε μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου, και εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) συμφωνία αποχώρησης[1]. Ωστόσο, η κύρωσή της στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι αβέβαιη.

Στην ανακοίνωση που εξέδωσε στις 13 Νοεμβρίου 2018 με τίτλο «Προετοιμασία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 30 Μαρτίου 2019: σχέδιο δράσης έκτακτης ανάγκης»[2] («ανακοίνωση περί σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης»), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογράμμισε ότι η συμφωνία αποχώρησης αποτελούσε την καλύτερη επιλογή για την εύτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση. Ωστόσο, ελλείψει συμφωνίας αποχώρησης, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αναλάβει δράση για να προστατεύσει τα συμφέροντά της και θα πρέπει να υιοθετήσει ενιαία και συντονισμένη προσέγγιση σε όλους τους τομείς. Στην ίδια ανακοίνωση, η Επιτροπή παρουσίασε τις έξι γενικές αρχές τις οποίες θα πρέπει να ακολουθούν τα μέτρα έκτακτης ανάγκης σε όλα τα επίπεδα. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι αρχές ότι τα μέτρα δεν θα πρέπει να προσφέρουν τα ίδια οφέλη με αυτά των οποίων απολαύουν τα κράτη μέλη της Ένωσης, ούτε ίδιους όρους με εκείνους μιας ενδεχόμενης μεταβατικής περιόδου, όπως προβλέπεται στη συμφωνία αποχώρησης· πρέπει να είναι προσωρινής φύσης και δεν θα πρέπει, καταρχήν, να ισχύουν μετά το τέλος του 2019· και πρέπει να είναι μονομερείς ενέργειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προάσπιση των συμφερόντων της και, ως εκ τούτου, μπορούν, καταρχήν, να ανακληθούν από την Ένωση ανά πάσα στιγμή.

Από την ημερομηνία αποχώρησης, σε περίπτωση που δεν συναφθεί συμφωνία αποχώρησης μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου, η ενωσιακή νομοθεσία για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης δεν θα ισχύει πλέον στις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και του Ηνωμένου Βασιλείου. Αυτό σημαίνει ότι τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης δεν θα είναι εξασφαλισμένα για τους πολίτες της Ένωσης που υπάγονται ή έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών και βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σε καταστάσεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο (π.χ. έχουν εργαστεί ή έχουν διαμείνει εκεί ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν κράτος μέλος της Ένωσης), καθώς και για τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου που υπάγονται ή έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών.

---

[1] https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/draft_withdrawal_agreement_0.pdf

[2] Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων — Προετοιμασία για την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση στις 30 Μαρτίου 2019: σχέδιο δράσης έκτακτης ανάγκης (COM/2018/880 final).

Ανεξαρτήτως σεναρίου, η Επιτροπή έχει επανειλημμένα καταστήσει σαφές ότι η προστασία των πολιτών της Ένωσης στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και των υπηκόων του Ηνωμένου Βασιλείου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί προτεραιότητα. Προς τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη θα χρειαστεί να ακολουθήσουν γενναιόδωρη προσέγγιση όσον αφορά τους υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου που διαμένουν ήδη στην επικράτειά τους. Προσδοκάται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα ενεργήσει με τον ίδιο τρόπο. Στο πλαίσιο αυτό, ο στόχος της παρούσας πρότασης είναι να μετριάσει ορισμένες από τις αρνητικές επιπτώσεις της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση σε περίπτωση που δεν συμφωνηθούν λύσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο.

Είναι πράγματι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι τα πρόσωπα που άσκησαν, ως πολίτες της Ένωσης, το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ένωσης πριν από την ημερομηνία αποχώρησης θα διατηρήσουν τα δικαιώματά τους ως προς την κοινωνική ασφάλιση τα οποία βασίζονται σε πραγματικά περιστατικά και γεγονότα που έλαβαν χώρα, και σε περιόδους ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας ή διαμονής που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν κράτος μέλος της Ένωσης. Ορισμένες βασικές αρχές του συντονισμού της κοινωνικής ασφάλισης, όπως κατοχυρώνονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (εξομοίωση, συνυπολογισμός, ίση μεταχείριση), καθώς και οι κανόνες του εν λόγω κανονισμού που θέτουν σε πρακτική εφαρμογή τις αρχές αυτές (όπως ο αναλογικός υπολογισμός της σύνταξης γήρατος), θα πρέπει να εξακολουθήσουν να ισχύουν σε σχέση με τα εν λόγω πρόσωπα, όσον αφορά πραγματικά περιστατικά ή γεγονότα που έλαβαν χώρα και περιόδους που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης. Η ίδια ανάγκη προκύπτει και όσον αφορά τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης των ανιθαγενών και των προσφύγων που υπάγονται ή έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών και βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σε καταστάσεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο. Για όλες τις προαναφερθείσες κατηγορίες, περιλαμβάνονται τα μέλη των οικογενειών και οι επιζώντες[3].

Δεδομένου ότι το Ηνωμένο Βασίλειο θα καταστεί τρίτη χώρα, από την ημερομηνία αποχώρησης θα παύσουν να ισχύουν και άλλες αρχές και κανόνες που αφορούν τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, όπως το εξαγώγιμο των παροχών σε χρήμα, η συνεχής χορήγηση των παροχών ασθένειας σε είδος και οι κανόνες σχετικά με την εφαρμοστέα νομοθεσία.

Βάσει των διατάξεων της Συνθήκης που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία, η Ένωση έχει ασκήσει πλήρως την αρμοδιότητά της όσον αφορά τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και άλλων κρατών μελών σε σχέση με κάθε άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας που έλαβε χώρα όταν το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν κράτος μέλος της Ένωσης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να συνάπτουν και να εφαρμόζουν διμερείς συμβάσεις οι οποίες καλύπτουν τις καταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

[3] Η Επιτροπή θα εξετάσει σε μεταγενέστερο στάδιο το ενδεχόμενο επέκτασης των αρχών που ορίζονται στην παρούσα πρόταση σε υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα σε κράτος μέλος και οι οποίοι, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1231/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Νοεμβρίου 2010, καλύπτονται από τη νομοθεσία της ΕΕ για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής και με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα πρόταση αποτελεί μέρος του σχεδίου ετοιμότητας και έκτακτης ανάγκης της Ένωσης για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση χωρίς συμφωνία αποχώρησης. Η πρόταση ακολουθεί τις γενικές αρχές που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση περί σχεδίου δράσης έκτακτης ανάγκης. Ειδικότερα, δεδομένου ότι η πρόταση δεν προσφέρει τα ίδια οφέλη με αυτά των οποίων απολαύουν τα κράτη μέλη της Ένωσης, ούτε ίδιους όρους με εκείνους μιας ενδεχόμενης μεταβατικής περιόδου τους οποίους θα προέβλεπε η συμφωνία αποχώρησης, είναι μονομερής και προσωρινή.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στο άρθρο 48 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), καθώς αφορά μέτρα στον τομέα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Δεδομένου ότι η πρόταση δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης, εφαρμόζεται η αρχή της επικουρικότητας. Οι στόχοι της πρότασης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο. Είναι αναγκαία μια συντονισμένη προσέγγιση σε επίπεδο Ένωσης για την προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης που αποκτήθηκαν μετά την άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας από τους ενδιαφερομένους, ως πολίτες της Ένωσης. Μ' αυτόν τον τρόπο, θα μπορέσουν να αποφευχθούν ο κατακερματισμός μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου σε σχέση με δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης τα οποία αφορούν πραγματικά περιστατικά ή γεγονότα που έλαβαν χώρα και περιόδους που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης, καθώς και η άνιση μεταχείριση των ενδιαφερομένων.

- **Αναλογικότητα**

Ο προτεινόμενος κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου έκτακτης ανάγκης της Επιτροπής, καθώς διασφαλίζει την ελάχιστη προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των προσώπων που άσκησαν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία πριν από την ημερομηνία αποχώρησης.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η προτεινόμενη νομική πράξη είναι κανονισμός. Άλλα μέσα (π.χ. ανακοίνωση ή άλλες νομικά μη δεσμευτικές πράξεις) δεν θα επιτύγχαναν το απαιτούμενο επίπεδο ασφάλειας δικαίου.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η παρούσα πρόταση εγκρίνεται στο πλαίσιο των μέτρων έκτακτης ανάγκης τα οποία είναι αναγκαία για τον μετριασμό των κινδύνων που σχετίζονται με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση χωρίς συμφωνία αποχώρησης.

Ελλείψει τέτοιας συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλυσε τις σχετικές συνέπειες. Αφού κάλεσε αρχικά τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση, κατέληξε τελικά στο συμπέρασμα ότι η παρούσα πρόταση είναι αναγκαία για την προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των ενδιαφερομένων όσον αφορά πραγματικά περιστατικά ή γεγονότα που έλαβαν χώρα και περιόδους που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης.

Η Επιτροπή συζήτησε με τα κράτη μέλη την αναγκαιότητα των μέτρων έκτακτης ανάγκης και τα τομεακά, νομικά και διοικητικά μέτρα ετοιμότητας που θα πρέπει να ληφθούν σ' αυτήν την περίπτωση. Για τον σκοπό αυτόν, στις 27 Νοεμβρίου και 12 Δεκεμβρίου 2018 και στις 16 Ιανουαρίου 2019 πραγματοποιήθηκαν συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας του Συμβουλίου για το άρθρο 50, ενώ στις 20 Δεκεμβρίου 2018 διοργανώθηκε ειδικό σεμινάριο τεχνικών εμπειρογνωμόνων για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης. Αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων του εισοδήματός τους που προέρχεται από δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης, και των οικονομικών των κρατών μελών.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Άνευ αντικειμένου.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Στόχος της πρότασης είναι να διασφαλιστεί ότι τα πρόσωπα που έχουν ασκήσει, ως πολίτες της Ένωσης, το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία πριν από την ημερομηνία αποχώρησης θα διατηρήσουν τα δικαιώματά τους ως προς την κοινωνική ασφάλιση τα οποία σχετίζονται με πραγματικά περιστατικά ή γεγονότα που έλαβαν χώρα και περιόδους που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης. Τα εν λόγω δικαιώματα θα πρέπει να διατηρηθούν και για άλλα σχετικά πρόσωπα που βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σε καταστάσεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο πριν από την ημερομηνία αποχώρησης, και τα οποία διαφορετικά θα καλύπτονταν από τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και 987/2009: ανιθαγενείς, πρόσφυγες, καθώς και μέλη των οικογενειών και επιζώντες όλων των προηγούμενων κατηγοριών.

Το άρθρο 1 διευκρινίζει ότι οι ορισμοί που ισχύουν για τον παρόντα κανονισμό είναι εκείνοι που προβλέπονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009.

Το άρθρο 2 καθορίζει το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού. Ο κανονισμός καλύπτει: πρόσωπα (υπηκόους της Ένωσης ή του Ηνωμένου Βασιλείου, ανιθαγενείς και πρόσφυγες) που υπόκεινται ή έχουν υπαχθεί σε ενωσιακούς κανόνες για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης και βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σε καταστάσεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο ενώ αυτό ήταν κράτος μέλος της Ένωσης, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους και τους επιζώντες τους.

Το άρθρο 3 ορίζει το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού, διευκρινίζοντας ότι θα καλύπτει όλους τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που απαριθμούνται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Το άρθρο 4 προβλέπει την ίση μεταχείριση των προσώπων που καλύπτονται από τον προτεινόμενο κανονισμό.

Το άρθρο 5 ορίζει ότι οι αρχές της εξομοίωσης και του συνυπολογισμού που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 θα εξακολουθήσουν να εφαρμόζονται στην Ένωση όσον αφορά τυχόν απαιτήσεις οι οποίες αφορούν πραγματικά περιστατικά και γεγονότα που έλαβαν χώρα και περιόδους που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης.

Το άρθρο 6 ορίζει την έναρξη ισχύος και τη έναρξη εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού.

2019/0019 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη θέσπιση μέτρων έκτακτης ανάγκης στον τομέα του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ και την Ελβετία)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 48,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση, βάσει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης ή, ελλείψει συμφωνίας, δύο έτη μετά τη γνωστοποίηση, δηλαδή από τις 30 Μαρτίου 2019, εκτός εάν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, αποφασίσει ομόφωνα να παρατείνει την εν λόγω προθεσμία.

(2) Ελλείψει συμφωνίας αποχώρησης ή παράτασης της διετούς περιόδου μετά τη γνωστοποίηση από το Ηνωμένο Βασίλειο της πρόθεσής του να αποχωρήσει από την Ένωση, στις 30 Μαρτίου 2019 οι ενωσιακοί κανόνες για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης οι οποίοι προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας[4] και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 987/2009 για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004[5] θα παύσουν επίσης να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και στην επικράτειά του.

[4] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1).

[5] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 284 της 30.10.2009, σ. 1).

(3) Ως αποτέλεσμα, τα πρόσωπα τα οποία, υπό την ιδιότητά τους ως πολιτών της Ένωσης, έχουν ασκήσει με νόμιμο τρόπο το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας που κατοχυρώνεται στα άρθρα 45 και 49 της Συνθήκης πριν από την ημερομηνία αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση δεν μπορούν πλέον να βασίζονται στους εν λόγω κανόνες όσον αφορά τα δικαιώματά τους ως προς την κοινωνική ασφάλιση τα οποία βασίζονται σε πραγματικά περιστατικά και γεγονότα που έλαβαν χώρα και σε περιόδους ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας ή διαμονής που ολοκληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία αποχώρησης, και που αφορούσαν το Ηνωμένο Βασίλειο. Εξίσου θα επηρεαστούν οι ανιθαγενείς και οι πρόσφυγες που υπάγονται ή έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών και βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σε καταστάσεις που αφορούν το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και τα μέλη των οικογενειών και οι επιζώντες όλων αυτών των κατηγοριών.

(4) Για να επιτευχθεί ο στόχος της προστασίας των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για τους ενδιαφερομένους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις ενωσιακές αρχές της ίσης μεταχείρισης, της εξομοίωσης και του συνυπολογισμού που καθορίζονται στους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και 987/2009, καθώς και τις διατάξεις αυτών των κανονισμών που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των εν λόγω αρχών, όσον αφορά τα καλυπτόμενα πρόσωπα, τα πραγματικά περιστατικά ή τα γεγονότα που έλαβαν χώρα και τις περιόδους που ολοκληρώθηκαν πριν από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση.

(5) Για να επιτευχθεί η ομοιόμορφη μονομερής εφαρμογή των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της εξομοίωσης και του συνυπολογισμού όσον αφορά την κοινωνική ασφάλιση, είναι αναγκαία η θέσπιση του παρόντος κανονισμού έκτακτης ανάγκης.

(6) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία οι Συνθήκες θα παύσουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και στην επικράτειά του, εκτός εάν μέχρι την εν λόγω ημερομηνία έχει τεθεί σε ισχύ συμφωνία αποχώρησης συναφθείσα με το Ηνωμένο Βασίλειο,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, εφαρμόζονται οι ορισμοί που προβλέπονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009.

Άρθρο 2

Καλυπτόμενα πρόσωπα

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα ακόλουθα πρόσωπα:

α) υπηκόους κράτους μέλους, ανιθαγενείς και πρόσφυγες, οι οποίοι υπάγονται ή έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών και βρίσκονται ή έχουν βρεθεί σε κατάσταση που αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας («Ηνωμένο Βασίλειο») πριν από τις 30 Μαρτίου 2019, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους και τους επιζώντες τους·

β) υπηκόους του Ηνωμένου Βασιλείου οι οποίοι υπάγονται ή έχουν υπαχθεί στη νομοθεσία ενός ή περισσότερων κρατών μελών πριν από τις 30 Μαρτίου 2019, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους και τους επιζώντες τους.

Άρθρο 3

Υλικό πεδίο εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλους τους κλάδους κοινωνικής ασφάλισης που προβλέπονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004.

Άρθρο 4

Ίση μεταχείριση

Η αρχή της ίσης μεταχείρισης, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, εφαρμόζεται στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού, όσον αφορά πραγματικά περιστατικά ή γεγονότα που έλαβαν χώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από τις 30 Μαρτίου 2019.

Άρθρο 5

Εξομοίωση και συνυπολογισμός

1. Η αρχή της εξομοίωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, εφαρμόζεται όσον αφορά παροχές ή εισόδημα που αποκτήθηκαν και πραγματικά περιστατικά ή γεγονότα που έλαβαν χώρα στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από τις 30 Μαρτίου 2019.

2. Η αρχή του συνυπολογισμού, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, εφαρμόζεται όσον αφορά περιόδους ασφάλισης, μισθωτής δραστηριότητας, μη μισθωτής δραστηριότητας ή διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο πριν από τις 30 Μαρτίου 2019.

3. Εφαρμόζονται όλες οι άλλες διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 οι οποίες είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των αρχών που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία οι Συνθήκες παύουν να ισχύουν ως προς το Ηνωμένο Βασίλειο και στην επικράτειά του, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ωστόσο, ο παρών κανονισμός δεν εφαρμόζεται εάν μέχρι τη συγκεκριμένη ημερομηνία έχει τεθεί σε ισχύ συμφωνία αποχώρησης συναφθείσα με το Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*